

Jacques Forestier

Grundaren av fransk reumatologi

Historietecknare: *Ido Leden*, Kristianstad

Jacques Forestier tillhör pionjörerna inom fransk och europeisk reumatologi. Hans namn fortlever i eponymen Forestiers sjukdom, det tillstånd som i dag i moderna läroböcker kallas DISH (diffus idiopatisk skeletalt hyperostosis). Mest känd torde han vara som den som oomtvistligt visade att parenteral guldbehandling (kryoterapi, av grekiskans chryso = guld) är effektiv vid behandling av reumatoid artrit. Nedan följer lite mer detaljerade data.

Jacques Forestier (1890–1978) var son till Henri och Joséphine Forestier. Fadern var chef för behandlingscentret Aix-les-Bains i Frankrike, som har fysioterapeutiska och hydroterapeutiska traditioner sedan flera hundra år. Jacques efterträdde så småningom fadern och har i sin tur efterträts av sin son François, som är representant för den femte generationen Forestier i ledningen för Aix-les-Bains.

Jacques studerade medicin i Paris och blev därefter anställd vid Cochin-sjukhuset, där hans intresse för reumatologi väcktes. År 1928 var han mogen att efterträda fadern i Aix-les-Bains. Då var han redan en erkänd medicinsk auktoritet främst tack vare sina studier över Lipiodol (referens 1). Detta jodhaltiga medel hade sedan 1900-talets början använts närmast som ett universalmedel mot vitt skilda åkommor som t ex syfilis och olika ledsjukdomar. Det tillfördes intramuskulärt och tidigt noterades att man på platsen för dessa injektioner ofta fick röntgentäta mjukdelsförändringar. Tanken föddes att detta skulle kunna utnyttjas diagnostiskt. Under ledning av sin lärare J A Sicard visade Jacques att medlet gav utmärkt kontrast vid tillförsel i spinalkanalerna. Därmed lades grunden för myelografitekniken.

Jacques var under hela sitt liv intresserad av olika ryggåkommor. Han var en av de första på 1930-talet som insåg att sacroiliacaledesförändringar vid pelvospondylit är nyckeln till denna diagnos. Senare noterade han fall med ryggstelhet där det vid röntgen av ryggraden förelåg överbyggande förändringar av ovanlig form och utbredning. Detta gjorde att han tillsammans med sin elev och vän Jaime Rotes-Querol från Spanien 1950 kunde publicera en sammanställning av nio fall med sådana förändringar i ryggraden. Enstaka fall hade beskrivits tidigare men Forestier och Rotes-Querol sammanställde nu tillståndets karaktéristika och benämnde det ”hyperostose verté-

Jacques Forestier – porträtt av John Moll. (Från ”A portrait survey” 1987.)

brale ankylosante sénile”, i publikationer på engelska ”senile ankylosing hyperostosis of the spine”. Senare tog de bort ”sénile” eftersom förändringarna hos vissa individer debuterar i medelåldern (6).

Jacques Forestier var också en av de första som under begreppet pseudo-polyarthrite rizomelique beskrev det vi i dag kallar polymyalgia rheumatica. Han torde dock vara mest känd som den som dokumenterade kryoterapins effekt vid behandling av reumatoid artrit (3, 4, 5).

År 1949 reste han med stora förväntningar till New York för att delta i den 7:e internationella reumatologkongressen. Jacques Forestier skulle där presentera sina under tjugo år samlade erfarenheter av guldbehandling vid reumatoid artrit (8). Jacques var inställd på att denna presentation skulle bli en av kongressens höjdpunkter. Till hans stora besvikelse blev så inte fallet. Den helt överskuggande kongresshändelsen var Philp Henchs, Nobelpristagare 1950, presentation av kortisonets effekt vid behandling av reumatoid artrit (2).

Jacques Forestier är en av dem som byggde upp reumatologin i Frankrike. Han deltog också i grundandet av den nationella franska reumatologföreningen 1928.

Jacques var en framgångsrik och mångsidig idrottsman i sin ungdom. Den främsta idrottsliga utmärkelsen var den silvermedalj han och övriga medlemmar i det franska rugbylaget erövrade i de olympiska spelen 1920 (1). Under första världskriget tilldelades han hedersmedalj för att han som fältläkare bl a tillfångatagit 150 fiendesoldater (9). År 1922 gifte han sig med Adrienne Japuis. I äktenskapet föddes sju barn. Den ende sonen François har, som ovan nämnts, fortsatt i faderns spår.

Originalförpackning av Allochrysin, det guldsaltpreparat som J Forestier använde vid behandling av patienter med RA.

Aix les Bains, klassisk fransk kurort med varma svavelkällor. Aix ligger i södra Frankrike, nära Bourgetsjön och i departementet Savoie.

Den femte generationen Forestier i spetsen för Aix-les-Bains representeras av Jacques Forestiers son François.

Referenser

1. **Arlet J** Jacques Forestier des stades aux thermes, vie d'un grand rhumatologue Aix-les-Bains: National Publi Productions, 1988.
2. **De Marchin P** In memoriam Jacques Forestier. Acta Rheum (Belg) 1978; 2:97-8.
3. **Forestier J** L'aurotherapie dans les rheumatismes chroniques. Bulletins et Mémoires de la Société médicale des hopitaux de Paris, 1929; 8:23.
4. **Forestier J** Rheumatoid Arthritis and Its Treatment by Gold Salts. The Results of Six Years' Experience. J Lab Clin Med, 1935; 20:827.
5. **Forestier J** Åtta års erfarenheter av guldterapi vid kronisk reumatism. Nordisk Medicinsk Tidskrift 1936; 12:1414.
6. **Forestier J** Rotés-Querol J. Senile ankylosing hyperostosis of the spine. Ann Rheum Dis 1950; 9:321-30.
7. **Leden I** Guld – en kultur- och medicinhistorisk betraktelse. Halmstad: Civilen, 1988:23-47.
8. **Leden I** Jacques Forestier. En av reumatologins förkämpar i Frankrike. Läkartidningen 1989; 86:2689-90.
9. **Rakic M** Dr Jacques Forestier, July 27, 1890 – March 15, 1978. Arthritis Rheum 1978; 21:989-90.

För den som vill ha nätreferenser föreslås nedanstående:
www.whonamedit.com/doctor.cfm/1463.html
www.leplaisirdesdieux.com/LePlaisirDesDieux/AAI-HP/InternatDeParis/idp22forestier.htm
www.aaihp.fr/IllustreAncien/FORESTIER.html